

Ljiljana Subotić

BRANISLAV STEFANOVIĆ, Crteži

Mala galerija Centralnog doma vojske Srbije, april, 2008.

Za one koji poznaju Branislava Stefanovića kao senzibilnog slikara koji uz minimum faktografskih detalja, koloritom i hromatikom postiže slikarski efekat, ili za one koji ga znaju kao lirskog ilustratora dečije književnosti, ova izložba crteža predstavlja iznenađenje u umetničkom smislu. Ako se zna da se on bavi crtežom i karikaturom, iznenađenje je ovakav umetnički pristup koji se ne može svrtati ni u jedan određen stil. Izloženi crteži se mogu podeliti u dva tematska ciklusa. Jedan koji predstavlja njegovu veru u trajne vrednosti ljudskog duha pretočenu u umetničko izražavanje kroz epohe. Inspiracija su reljefi antičkih epoha gde prepoznamo motive iz asirske ili vinčanske umetnosti pa čak i motive sa stećaka. Ne može se reći da je to eklektična umetnost zato što obuhvata mnogo motiva i elemenata iz rane umetnosti, Branislav na svoj specifičan način nalazi ishodište u svakom obliku umetnosti, ornament je samo deo jedne kompleksne celine. Simbolička vrednost oblika, sintetizuje sve te različite elemente. Sa podjednakom pažnjom posvećuje se svakom detalju, iako suprotstavljeni, svaki simbol ili

motiv ima svoju likovnu opravdanost i sve je sročeno kroz čvrstu i sigurnu kompoziciju. Kao što se umetnost ranih kultura bavila nastankom sveta i smislom čovekovog postojanja tako su i ovi crteži umetnikov odnos prema periodu ljudske istorije. Drugi tematski ciklus crteža, rađen je u najdublje ekspresivnom stripovskom maniru. Ali za razliku od klasičnog stripa gde se međusobnim povezivanjem oblikuje siže, ovde je obrnut princip. Sam crtež je strip koji u sebi sadrži sve potrebne elemente za plastično predstavljanje jedne zagonetne priče koja kroz mitsko iskustvo određenim predmetima daje patetičnu prodornost i snagu izražavanja. Tu metafizičku strepnju kroz destruktivne motive ublažava izuzetno mekim prelazima olovke. Kada pomoću crteža konstruiše novu metafizičku psihologiju stvari i transformisani predmet razgrađuje umetničkom inicijativom, umetnik ukazuje na sopstvenu unutrašnjost u svojoj zagonetnosti i komplikovanosti ljudskog bića i ljudskog uma kao refleks stvarnosti. Ovakav stripovski crtež je njegovo ozbiljno sredstvo umetničke ekspresije i dinamični izraz vizuelne naracije. U toj naraciji potpuno razdvaja neživi i živi svet, gde ovaj drugi suprotstavlja po vrstama kroz preobražaje i imaginacije. Kojem god ciklusu da se posvećuje, Branislava karakteriše siguran potez olovkom i čista linija kojom crta meke obrise. Služi se kratkim linijama a tonske vrednosti postiže željenom gustinom poteza. Na taj način dobija kontraste na skali koji se kreću od duboko crnih, do čistih belina, ali takvim intenzitetom kao da je crtež rađen perom.